

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

Lokalhistorisk Samling

Kamillevej 10

2770 Kastrup

Tlf. 32 46 05 45

www.bibliotek.taarnby.dk

Klik på Lokalhistorisk Samling

Vi har publikumsmaskine med adgang til internettet og mange slægtsforskerlinks.

Åbningstider:

Mandag 15.00 - 19.00

Tirsdag 12.00 - 16.00

Fredag 12.00 - 15.00

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på:

Kastrupgårdssamlingen

"*Midt på Amager*"

&

"Kastrup Glas"

Åbent Tirsdag til søndag

14.00-17.00

Onsdag tillige

14.00-20.00

Plyssen

Amager Strandvej 350:

**Permanente og
skiftende udstillinger**

Åbent Lørdag og søndag

13.00-16.00

MÅNEDSBLADET
Glemmer du

Bygningshistorie 2
Kastrup 2. del

Forsideillustration:

Tårnby Kommunes Alderdomshjem Pyrus Allé, Ca. 1930-1935

I denne udgave af "Glemmer du" er der hentet inspiration fra:

Byggesager (LKS)
Havekunst (Tidsskrift). 1932
Illustreret Tidende. 1893
Tårnby Politis historie. 1985

ISSN 1397-5412

Glemmer du er udgivet af: Tårnby Kommunebiblioteker, Lokalhistorisk Samling
Skrevet og redigeret af: Inger Kjær Jansen
Layout: Inger Kjær Jansen

bælte af meget forskellige Buske og Træer, som ved Anlægningen var ca. 10 Aar Gamle... Afgravningen (fra kældrene) blev lagt op i en ca. 5 m. bred Vold, der omslutter den store Plæne. Voldene har Forbindelse med Terrassen, der løber i hele Husets Længde og er lagt op i ca. 1 m. over det gamle Terræn. Oppe paa Voldene er anlagt en ca. 2,5 m. bred Gang kantet med Klinker. Mod Yderskråningerne er plantet 2,5 m. brede Rosenbuske, der bag til afgrænses af Bøgehække. Yderskraaning af Voldene er beplantet med blomstrende Buske, der kan taale Tørke. Der er anlagt flere rummelige Siddepladser, lunnede af Bøgehække med fri Udsigt over Havens Midterparti. Den indvendige Skraaning paa Volde ned mod Midterplænen er i hele deres Udstrækning anlagt som Stenparti med Trapper op til Gangen paa Voldene. Stenpartiet er tilplantet med lave stedsegrønne Planter, forskellige lave Blomsterbuske, Stauder og Stenplanter."

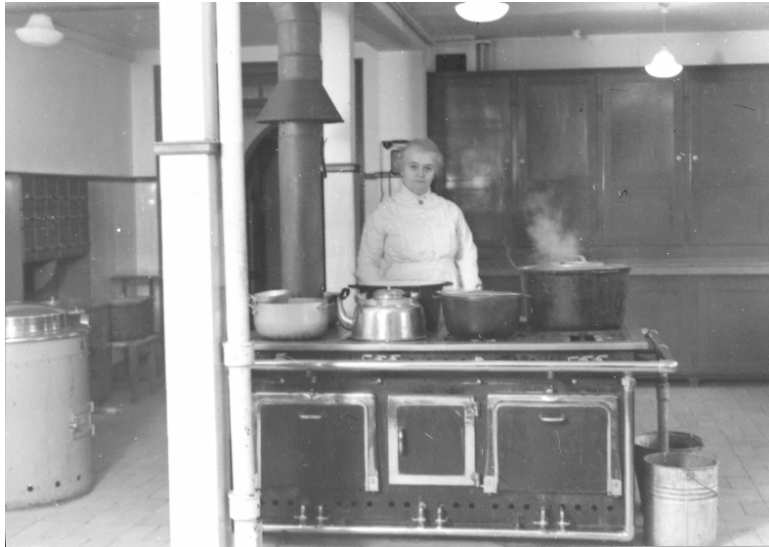
Beboerne på Alderdomshjemmet kunne således hygge sig udenfor i haven.

Modernisering

I 1950'erne blev der opført en ny sygeafdeling og beboernes antal kom da op på ca. 70. Igennem to perioder, fra 1980-1984 og i slutningen af 1990'erne, blev hjemmet renoveret og udvidet, så der i dag er 48 boliger med eget bad og toilet. I forbindelse med Bistandsloven i 1976 forsvandt begrebet alderdomshjem og blev erstattet med det udtryk vi bruger i dag for et hjem for ældre nemlig plejehjem.

Fra en af stuerne på hjemmet. Det er muligvis Elin Corneliussen på fotografiet. Ca. 1930-35

I hjemmets køkken. Foto ca. 1930-1935

I stueetagen var rygeværelse med tre sofaer, tre runde borde, tolv sofa-puder og en reol og en lampe. Desuden en dagligstue med fire borde, fem kurvestole og to sofaer og et radioapparat med højttaler. Der var endvidere et musikværelse med klaver og behørig noder og sangbøger. Her var 12 værelser til beboerne og et badeværelse med badekar

På 1. sal var der indrettet 14 værelser til beboerne samt dagligstue og badeværelse med badekar. Det er i øjenfaldende, at der er store mængder af sofa-puder til hver dagligstue -16 af slagsen til blot til to sofaer og fem kurvestole!

På 1. sal var desuden en sygeafdeling til 7 patienter samt et lægeværelse.

Haven

Udenfor i haven var der 8 bænke og 2 borde. I tidsskriftet ”Havekunst” fra 1932 beskrives haven således:
” Paa alle fire Sider er opsat svært Træespalier., der indgår som et Led i Bygningens arkitektoniske Udsmykning... er der ofret meget paa Bygningens Udstyr og Indretning er der i ikke mindre Grad taget Hensyn til de Gamles Færden og Liv i Haven. ... Hele Grunden rundt var plantet et Læ-

Kastrup Ejendoms historie 2

Vi fortsætter i dette nummer af Glemmer du med eksempler på ejendoms historier fra Kastrup, denne gang med fokus på bygninger, der har haft en speciel funktion.

Kastrup Station

Stationen blev bygget i forbindelse med anlæggelsen af Amagerbanen i 1907. Stationen blev tegnet af arkitekt Charles Wenck.

Wenck var De danske Statsbaners arkitekt, og han har tegnet en hel del stationer, bl.a. øst- og godsbanegården i København, stationerne langs Kystbanen, i Nykøbing Sjælland, Holstebro, Herning, Esbjerg med flere, samt projekteret Københavns Hovedbanegård. Så det var en mand med erfaring, der gav sig i kast med Kastrup Station, der i øvrigt er identisk med Amagerbanens endestation i Dragør.

Der blev endvidere bygget mere beskedne stationer ved Amagerbro, Øresundsvej, Engvej, Syrevej, Tømmerup og St. Magleby.

Indretning

Stationsbygningen i Kastrup var i stueetagen indrettet med en ekspedition, et publikumslokale, et bud- og pakkerum. Der var lokaler til telegraf, og kontor for postmesteren og hans assistent i den sydlige del. I den nordlige del var rummenes funktioner indrettet til togdriften med ventesal for togpassagerer, bagagerum og billetkontor. På hver side af hovedbygningen var en mellemgang og to små sidebygninger indrettet til bl.a. brændsel, vaskerum (mod syd) og det samme mod nord, hvor der også var herre- og dametoiletter.

På første sal var to lejligheder til henholdsvis postmester og stationsforstander, der boede over hver deres afdeling. De havde hver især to soveværelser, et pigekammer, en spisestue og en dagligstue samt køkken. I tagetagen var to værelser samt tørreloft.

Den første stationsforstander hed Victor Jensen, der boede i lejligheden med sin familie i en lang årrække. Det samme gjaldt for den første postmester Frits L.G. Nielsen.

Kastrup Station. I baggrunden latrinovne. Ca. 1912

Ved stationen blev endvidere bygget lamme- og svinefold og et såkaldt vare- eller pakhus, begge opført i tømmer.

Posthuset

Kastrup fik hermed ikke blot en jernbanestation men også et postkontor. Tidligere havde man haft et såkaldt brevsamlingssted hos en privatmand, hvor man kunne afsende og afhente post. Posten skulle nu omdeles til beboerne 2 – 3 gange dagligt på hverdage og 1 gang på søn- og helligdage! En noget anden service end i dag.

Amagerbanen

Amagerbanens rute blev i 1907 lagt på østsiden af øen for at tilgodese industrien og den dengang tættest befolkede del af kommunen. Man satsede dog ikke først og fremmest på persontrafik men på godstransport til og fra de mange industrier i Kastrup, hvor flere fabrikker fik sidespor. Det oprindelige trinbræt ved Syrevej blev allerede i 1908 erstattet af en station, da Dansk Svovlsyre og Superphosphatfabrik tegnede aktier i Amagerbanen for 15.000 kr., samtidig med, at der blev anlagt sidespor til fabrikken herfra. Sidespor var der endvidere til Kastrup Havn, hvor der lå et større industriområde samt ved Tømmerup

Et af hjemmets opholdsstuer med musikværelset i baggrunden. Ca. 1930-1935.

Plejehjemmet Pyrus Allé 15

Da grundejerforeningen Tårnby Villaby blev dannet i 1901 blev der reserveret seks grunde mellem Latyrus Allé og Pyrus Allé til opførelse af en skole. Grunden blev i mange år udlejet til bl.a. havekolonier. Planerne kom aldrig til udførelse, og i stedet købte Tårnby Kommune i 1922 grunden med henblik på opførelse af et alderdomshjem, Men først i 1930 begyndte byggeriet af kommunens første alderdomshjem. Hjemmet blev opført i røde mursten og med

rødt tegltag og det blev tegnet af arkitekten Svend Møller.

Indretning

Ud fra optegnelserne i alderdomshjemmets inventarprotokol fra 1930 fremgår det, at alderdomshjemmet fik 31 beboere, for der blev indkøbt 31 brunlakerede stolsenge samt 6 hvidlakerede sygesenge. Dette og meget andet blev købt hos Daells varehus.

I kælderen var vaskeri, personale-spisestue, bestyrerindens kontor samt et stort køkken.

hele levemåden", hedder det i bestyrelsens første beretning. En 12 års pige, der ved ankomsten dårligt kunne gå, kunne efter en måned bevæge sig uden krykker, og to småbørn, der havde haft sår i hele ansigtet, havde glat og frisk hud ved afrejsen.

De efterfølgende tre år blev der optaget op mod 150 børn på sanatoriet i Kastrup, der også blev kaldt "Børnesanatoriet af 26. Maj 1892". Da der imidlertid blev opført et kystsanatorium i Hellebæk, opgav man lokalerne i Kastrup. Der var sandsynligvis også en be-

tydelig renere luft i Nordsjælland end i Kastrup med dets industrier som Svovlsyrefabrikken og Glasværket.

"Tilfredsheds" ejer Christian Petersen blev i øvrigt gift med forstanderinden på børnesanatoriet, Nanny Charlotte Busk. Christian Petersens plejesøn, malermester Niels Christian Hansen, overtog ejendommen efter Christian Petersens død i 1903.

Senere ejere var forpagter S. Bernitt (1914-17) og tømrer Hjalmer Jacobsen (1917-?)

Børnesanatoriet i Tilfredshed. Fra artikel i Illustreret Tidende 1893.

Station, hvor der blev anlagt to fabriksspor. Amagerbønderne benyttede endvidere godstogene til transport af kål til eksport fra Københavns Havn samt latrin til gødning den modsatte vej. Hvis man havde fulgt befolkningsudviklingen og lagt sporene langs Amagerbrogade og Amager Landevej, hvor en urbanisering var i gang fra omkring 1920'erne, var passagertransporten sandsynligvis blevet en større succes. Dragør ville i første omgang ikke investere i banen men ændrede holdning, da man øjnede muligheden for at få turister til byen. Interessen for at tage toget faldt i løbet af 1920'erne, da folk i stedet tog de eksisterende busser. Amagerbanen indsatte derfor selv busser fra 1930 og fik bygget garager hertil ved Kastrup Station. I 1938 kørte det sidste tog med passager. Denne transportform blev genoptaget under besættelsen for at spare på benzinen til busserne og p.g.a. mangel på dæk. Værnemagten benyttede banen til transport af bl.a. flymateriel til lufthavnen. I slutningen af krigen reagerede modstandsbevægelsen på dette ved 3 bombesprængninger, den største ved Amagerbro Station i marts 1945, hvor tre tyske soldater blev såret.

Amagerbanen afvikles

I 1947 blev passagertransporten endeligt indstillet., mens gods-transporten fortsatte.

På grund af lufthavnens udvidelser blev strækningen fra Kastrup til Dragør nedlagt i 1957. Amagerbanens godstransport blev endelig i 1974 overtaget af DSB. Da industrierne i Kastrup efterhånden forsvandt blev behovet for godstransporten mindre og mindre og op-hørte da også snart derefter. Kastrup Station blev fortsat benyttet til posthus indtil for få år siden, men når metroen åbner til næste år bliver Kastrup stationsbygning igen centrum for togtrafik, men dog kun som baggrundsstaffage.

Kastrup Politistation

Tårnby Birk blev i 1818 omdannet til Amager Birk, da det gamle Schoutstyre i St. Magleby mistede sin retslige betydning. Under birket hørte naturligvis politiet. Indtil 1902, hvor Sundbyerne blev indlemmet i Københavns politi, lå politistationen i nuværende Kurlandsgade. Men der var udstationeret landbetjente bl.a. i Kastrup. I 1902 blev der indrettet en politistation i C.M. Larsens Allé 19. Denne hjørneejendom blev bygget samme år og var ejet af brygger C.

Ved politistationen i Kastrup, 1931. Fra venstre: betjent Viggo Sørensen, politikommissær Hans Marius Klausen, betjent Andreas Larsen, assistent Rosman (på besøg), betjent Vestermark og betjent Chr. Scheel.

M. Larsen, Kastrup Værk.

I bogen Tårnby Politis historie beskrives politistationen således:

” Politistationen fik et personale på 3 politibetjente, Hans ”Røde” Andersen, der var daglig leder, Peter ”Sorte” Andersen og endnu en betjent formentlig ved navn Larsen. Politistationen havde indgang fra porten, hvor publikum ad et par trin kom ind i en korridor. Til højre var der tre detentionslokaler, hvoraf det ene lokale blev brugt som arkiv, depot for hittegods og opbevaringsrum for rengøringsrekvisitter og pindebrænde m.m. Detentionslokalerne havde

plads til personer – et til 1 person og et til 2 personer - der måtte ligge på træbrikse med voksdugsmandrasser. Detentionslokalerne kunne ikke opvarmes, og da de var østvendte har det været en kold fornøjelse for de indsatte, når temperaturen om vinteren ofte kom langt under frysepunktet. Fra korridoren kom man til venstre ind i ekspeditionslokalet, hvor der var to skrivepladser, en reol og en stor kakkelovn. Belysningen var gaslys, hvad der var temmelig upraktisk, især når en anholdt skulle indsættes i detentionen i aften- og nattetimerne.

I vinduerne mod C.M. Larsens Al-lé fandtes der, til dels for at forhindre forbipasserende i at kigge ind ad vinduerne, nogle skilte af lærred, hvorpå en tekst tilkendegav, at her var politistationen.

Endelig var kontoret forsynet med flere spyttebakker af træ fyldt med sand. Fra ekspeditionslokalet gik en dør ind til stationslederens kontor, der var udstyret med en enkelt skriveplads og 2 skabe, en plyssofa (til middagsluren) og en mindre kakkelovn. Her fandtes også stationens telefon - en vægtelefon med skriveplads, tragt og hørerør - tlf. nr. 36.

Politistationen havde lokum i gården, og der var ikke indlagt vand, det skulle hentes ved en brønd i ejendommens gård, og såfremt vandet skulle varmes, var eneste mulighed at gøre brug af kakkelovnen. Døren ud til porten var forsynet med et skilt, der fortalte stationens åbningstider: Hverdage 9-12 og 18-19 og Søn - og helligdage 9-12 (senere indførtes daglig åbningstid på hverdage mellem 9-15). Skiltet angav endvidere personalets adresser og navne samt eventuelle tlf.nr., så publikum også udenfor normal åbningstid kunne få fat i politiet, hvis det blev nødvendigt. Netop denne ordning var til tider en stor be-

lastning for politipersonalet og måske især den i 1921 ansatte nye stationsleder, inspektionsbetjent Hans Martin Klausen, der i 1925 fik lejligheden umiddelbart over politistationen.”

I 1931 blev der opført en ny mere tidssvarende politistation på Amager Landevej 78.

Tilfredshed, Nordmarksvej 81

Baggrunden for at kalde ejendommen Nordmarksvej 81 for "Tilfredshed" skal findes i bygningsens forhistorie. Ejendommen blev opført i 1890. Dens første ejer var gårdmand Christian Petersen, søn af kammerråd Martin Petersen, Kastrup Værk. Christian Petersen stillede allerede i 1892, uden vederlag, ejendommen "Tilfredshed" til rådighed for den nystiftede forening

"Børnesanatorierne for København og Omegn". Dets formål var at oprette mindre Kystsantorier, hvor svagelige børn kunne få et gratis ophold.

I 1892 fik 100 børn, fordelt på 5 måneder, hver et gratis ophold i Kastrup. Resultaterne var fine: "... ved simple midler; stadigt ophold i frisk luft, renlighed og bade, rigelig og passende om end tarvelig kost samt fuld regelmæssighed i